

Realizacja zadania „Optymalizacja stosowania składników krwi i produktów krwiopochodnych” w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2015–2020”

Działania Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w latach 2019–2020

Jolanta Antoniewicz-Papis^{ORCID}, Agata Mikołowska^{ORCID}, Krzysztof Sutkowski,
Paweł Kłobukowski, Krystyna Dudziak, Magdalena Łętowska^{ORCID}

Zakład Transfuzjologii, Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie

Artykuł jest tłumaczeniem pracy:

Antoniewicz-Papis J, Mikołowska A, Sutkowski K et al. Implementation of the task “Optimization of the use of blood components and blood products” as part of the health policy program “Ensuring the self-sufficiency of the Republic of Poland in blood and blood components for the years 2015–2020”. Activities of the Institute of Hematology and Transfusion Medicine in the period 2019–2020. *J Transf Med* 2021; 14 (1): 26–31. DOI: 10.5603/JTM.2021.0002.

Należy cytować wersję pierwotną.

Wstęp

W nawiązaniu do materiałów opublikowanych w *Journal of Transfusion Medicine* [1, 2] dotyczących realizacji programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2015–2020” w zakresie zadania „Optymalizacja stosowania składników krwi i produktów krwiopochodnych” Zakład Transfuzjologii Instytutu Hematologii i Transfuzjologii przedstawia sprawozdanie z realizacji tego programu w latach 2019–2020 roku.

Jak wspomniano we wcześniejszych publikacjach [1, 2], jest to program polityki zdrowotnej finansowany przez ministra zdrowia, którego celem ogólnym jest zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki oraz poprawa bezpieczeństwa krwi i jej składników.

W ramach Umowy z dnia 18 sierpnia 2017 roku, zawartej pomiędzy Instytutem Hematologii i Transfuzjologii a Skarbem Państwa — Ministrem Zdrowia (Umowa nr NCK-F/UM/PPZ/69/2017), w 2019 roku Instytut był zobowiązany do realizacji następujących celów szczegółowych:

- przeprowadzenia stacjonarnych szkoleń osób zaangażowanych w nadzór nad krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych oraz członków Komitetów Transfuzjologicznych;
- aktualizacji publikacji „Standard pracy Komitetu Transfuzjologicznego”;
- prowadzenia platformy e-learningowej. Natomiast w 2020 roku do celów szczególnych podczas realizacji umowy należało:
- przeprowadzenie stacjonarnych szkoleń osób zaangażowanych w nadzór nad krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych oraz członków Komitetów Transfuzjologicznych;
- aktualizacja oraz prowadzenie platformy e-learningowej;
- opublikowanie w formie elektronicznej „Standardu pracy Komitetu Transfuzjologicznego”.

Realizacja postanowień Umowy w 2019 roku

Zgodnie z harmonogramem przewidywanym w Umowie, w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku pracownicy Zakładu Transfuzjologii

Adres do korespondencji: dr hab. n. o zdr. Jolanta Antoniewicz-Papis, Zakład Transfuzjologii Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie, ul. Indiry Gandhi 14, 02–776 Warszawa, tel.: 22 349 63 91, e-mail: jpapis@ihit.waw.pl

Artykuł jest dostępny bezpłatnie na podstawie licencji Creative Commons Attribution-Non-Commercial-No Derivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0) umożliwiającej jego pobranie oraz udostępnianie pod warunkiem wskazania autorstwa i wydawcy. Niedopuszczalne jest wprowadzanie jakichkolwiek zmian lub wykorzystanie komercyjne bez zgody wydawcy.

Instytutu Hematologii i Transfuzjologii prowadzili równoległe działania w następujących kierunkach:

- zorganizowano, a następnie przeprowadzono szkolenia dla grup zawodowych wchodzących w skład Komitetów Transfuzjologicznych: lekarzy, pielęgniarek/położnych, diagnostów laboratoryjnych, lekarzy odpowiedzialnych za gospodarkę krwią i innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w działania związane z krwiolecznictwem i nadzór nad przetaczaniem krwi i jej składników;
- prowadzono ogólnodostępną platformę e-learningową dla pracowników podmiotów leczniczych — członków Komitetów Transfuzjologicznych, osób zaangażowanych w nadzór nad krwiolecznictwem oraz zaangażowanych w czynności związane z krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych;
- zorganizowano spotkania ekspertów, przygotowano materiały pomocnicze, a następnie opracowano nową wersję Standardu pracy Komitetu Transfuzjologicznego.

Szkolenia

Przygotowania

Jak przedstawiono w poprzedniej części publikacji w dniu 11 czerwca 2018 roku w wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego Instytut Hematologii i Transfuzjologii podpisał z firmą Global Congress Sp. z o.o. trzyletnią umowę dotyczącą szkoleń, co pozwoliło na wcześniejsze zaplanowanie terminów kursów. W każdym roku musiał być jednak wcześniej zawarty aneks do umowy z NCK gwarantujący otrzymanie środków publicznych na realizację zadań. Dwudniowe szkolenia były przewidziane dla każdej z grup zawodowych wchodzących w skład komitetów transfuzjologicznych: lekarzy, pielęgniarek/położnych, diagnostów laboratoryjnych, lekarzy odpowiedzialnych za gospodarkę krwią oraz innego personelu bezpośrednio zaangażowanego w działania związane z krwiolecznictwem, a także nadzór nad przetaczaniem krwi i jej składników. Rekrutację uczestników szkoleń nadal prowadziła firma na podstawie informacji i danych przekazanych przez Instytut.

Wykłady prezentowane podczas szkoleń zostały zweryfikowane przez autorów na podstawie analizy uwag z ankiet przeprowadzonych podczas szkoleń w latach 2017–2018. Dla wszystkich uczestników szkoleń przygotowano:

- materiały edukacyjne będące skrótem treści prezentowanych i omawianych przez wykładowców podczas szkoleń (skrócony pokaz slajdów);

- pomocnicze materiały szkoleniowe;
- certyfikaty szkolenia dla uczestników, którzy ukończyli szkolenie (opracowane na podstawie wzoru przekazanego przez Instytut);
- ankiety oceny szkoleń przez uczestników, przygotowane przy współpracy Instytutu i wykonawcy.

Zgodnie z zapisami Umowy, podobnie jak w roku poprzednim, w 2019 roku w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu i zasobów przekazywanej wiedzy, szkolenia mogły być prowadzone wyłącznie przez wykładowców wskazanych przez Instytut. W szkoleniach w 2019 roku brało udział 6 wykładowców z Instytutu i 3 osoby spoza Instytutu (w sumie 9 wykładowców). Ogólny plan tematyczny szkoleń (dostosowany do potrzeb poszczególnych grup zawodowych: lekarzy, pielęgniarek, diagnostów laboratoryjnych) obejmował podobne zagadnienia, jak w poprzednich latach, tj.:

- służba krwi w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem aktów prawnych, organizacji leczenia krwią w podmiotach leczniczych;
- składniki krwi, produkty krwiopochodne, bezpieczeństwo;
- wskazania do stosowania składników krwi, produktów krwiopochodnych; zasady zarządzania krwią pacjenta (PBM, patient blood management); autotransfuzja;
- udział pielęgniarki w procesie przetaczania;
- zadania pracowni immunologii transfuzjologicznej oraz banku krwi;
- zabiegi lecznicze;
- aspekty bezpiecznego przetaczania krwi;
- zdarzenia, reakcje niepożądane, przypadki kliniczne;
- immunologia transfuzjologiczna, jej znaczenie w bezpiecznym przetaczaniu składników krwi;
- współpraca oddziału szpitalnego z pracownią immunologii i bankiem;
- elementy zarządzania ryzykiem, czuwanie nad bezpieczeństwem krwi;
- prawidłowe zabezpieczenie w składniki krwi;
- znaczenie informatyzacji w krwiolecznictwie;
- zadania komitetu transfuzjologicznego, lekarza odpowiedzialnego za gospodarkę krwią, pielęgniarki i położnej oraz diagnosty laboratoryjnego w procesie przetaczania.

Realizacja szkoleń

Wszystkie szkolenia odbywały się w Best Western Hotel FELIX, ul. Omulewska 24, 04–128 Warszawa zgodnie z następującym harmonogramem:

Kurs I:

- 16–17.05.2019 rok — szkolenie dla diagnostów;
- 30–31.05.2019 rok — szkolenie dla pielęgniarzek/położnych;
- 11–12.06.2019 rok — szkolenie dla lekarzy.

Kurs II:

- 26–27.09.2019 rok — szkolenie dla diagnostów;
- 10–11.10.2019 rok — szkolenie dla pielęgniarzek/położnych;
- 17–18.10.2019 rok — szkolenie dla lekarzy.

Podobnie jak w latach poprzednich, w każdej grupie zawodowej zajęcia prowadzono przez dwa dni. W pierwszym dniu szkoleń uczestnicy każdej grupy zawodowej wysłuchali 8 godzin wykładów. W każdym drugim dniu szkoleń, poza wysłuchaniem 7 godzin wykładów, uczestnicy wypełniali anonimowo ankietę, przystępowali do testu zaliczeniowego i oglądali film „*The Strange Case of Penny Allison*”¹. Testy zaliczeniowe oraz klucze do testów sprawdzających wiedzę z poszczególnych wykładów przygotowywali wykładowcy tematów. Podczas każdego szkolenia przedstawiciele Instytutu uczestniczyli w zajęciach w charakterze obserwatorów i osób wspierających.

W sumie w 2019 roku w obydwu kursach stacjonarnych uczestniczyły w szkoleniach **252** osoby z terenu całej Polski; **84** lekarzy, **84** pielęgniarki/położne i **84** diagnostów laboratoryjnych. Wszyscy uczestnicy ukończyli kurs szkoleniowy i za udział w szkoleniu otrzymali certyfikaty i punkty edukacyjne.

Podobnie jak w ubiegłych latach na podstawie wyników wypełnianych anonimowo ankiet stwierdzono, że zarówno tematyka szkoleń, jak i ich organizacja zostały przez uczestników wysoko ocenione. W 5-stopniowej skali za wartość merytoryczną wykładów przyznano średnio **4,80** punktów oraz **4,65** punktów za organizację szkoleń.

Rezultaty analizy zarówno wyników testów, jak i anonimowych ankiet wraz z ich zbiorczym podsumowaniem stanowiły pomoc przy weryfikacji materiałów szkoleniowych do prezentowania podczas kursów stacjonarnych w latach kolejnych oraz przeznaczonych do aktualizacji materiałów zamieszczonych na platformie e-learningowej.

Prowadzenie ogólnodostępnej platformy e-learningowej

Zgodnie z zapisami Aneksu nr 2 z dnia 5 marca 2019 roku do Umowy nr NCK F/UM/PPZ/69/2017

¹W ramach przygotowywania materiałów edukacyjnych dla uczestników szkoleń w 2017 r. Instytut pozyskał prawa do wykorzystania do celów szkoleniowych anglojęzycznego filmu „*The Strange Case of Penny Allison*”.

z dnia 18 sierpnia 2017 roku Instytut Hematologii i Transfuzjologii był zobowiązany w 2019 roku do prowadzenia ogólnodostępnej platformy e-learningowej dla pracowników podmiotów leczniczych, członków Komitetów Transfuzjologicznych, osób zaangażowanych w nadzór nad krwiolecznictwem oraz zaangażowanych w czynności związane z krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych, w celu przeprowadzenia, w procesie kształcenia na odległość, szkoleń z zakresu krwiolecznictwa. Zakres tematyczny poszczególnych kursów wykorzystanych w ramach platformy opracowano w 2018 roku i był on zgodny z zakresem tematycznym szkoleń stacjonarnych.

Realizacja zadania

W ramach tego zadania Instytut prowadził platformę e-learningową, udostępnioną 30 listopada 2018 roku pod adresem www.krwiolecznictwo-szkolenia.edu.pl, dedykowaną członkom Komitetów Transfuzjologicznych, osobom bezpośrednio zaangażowanym w nadzór nad krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych oraz wszystkim osobom uczestniczącym w procesach krwiolecznictwa, poprzez:

- nieprzerwane prowadzenie i administrowanie platformy:
  - monitorowanie działania platformy;
  - udzielanie wsparcia technicznego użytkownikom platformy;
  - tworzenie i zarządzanie kontami oraz uprawnieniami użytkowników platformy;
  - współpracę z Wykonawcą;
- udzielanie odpowiedzi na pytania kierowane do eksperta;
- propagowanie platformy wśród podmiotów leczniczych i personelu medycznego;
- promowanie platformy na portalu społecznościowym Facebook.

Działania związane z aktualizacją Standardu Pracy Komitetu Transfuzjologicznego w 2019 roku

Jak wspomniano we wcześniejszej publikacji [1], w 2017 roku opublikowano „Standard Pracy Komitetu Transfuzjologicznego” opracowany przy udziale ekspertów z Instytutu oraz ekspertów zewnętrznych. W 2019 roku wykorzystano zgłaszane opinie i uwagi, protokoły z działalności komitetów transfuzjologicznych oraz z kontroli krwiolecznictwa przeprowadzanych przez jednostki publicznej służby krwi, a także aktualny stan wiedzy i przygotowano nową wersję „Standardu Pracy Komitetu Transfuzjologicznego”. W tym celu:

- przygotowano ujednolicone szablony do analizy treści protokołów z kontroli przeprowadzonych przez Centra Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w podległych podmiotach leczniczych w ramach nadzoru nad krwiodawstwem oraz sprawozdań z działalności komitetów transfuzjologicznych w 2018 roku;
- przygotowano narzędzia służące do opracowania zawartości w/w szablonów uzupełnionych przez osoby dokonujące analizy;
- wykonano zbiorczą analizę w/w protokołów;
- rozszerzono i/lub zaktualizowano teksty rozdziałów z wersji z 2017 roku;
- opracowano nowe rozdziały;
- opracowano nową wersję całego dokumentu.

Podczas aktualizacji autorzy wykorzystali najnowsze publikacje odnoszące się do tego zagadnienia zamieszczane w literaturze fachowej z obszaru transfuzjologii, nowe lub zaktualizowane akty prawne. Wykorzystano między innymi zakupione w ramach realizacji zadania 5 książkowych pozycji anglojęzycznej literatury fachowej stanowiących źródło najnowszej wiedzy z zakresu transfuzjologii.

Opracowano wykaz zmian dokonanych w publikacji oraz propozycje nowej szaty graficznej (ryc. 1).

Realizacja postanowień Umowy w 2020 roku

Szkolenia

Podobnie jak w latach ubiegłych planowano przeprowadzenie stacjonarnych szkoleń dla osób zaangażowanych w nadzór nad krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych oraz członków Komitetów Transfuzjologicznych. W związku z tym na podstawie umowy zawartej w 2018 roku zaplanowano 6 szkoleń stacjonarnych w dwóch cyklach szkoleniowych. Pierwsze szkolenie odbyło się w dniach 27–28. 02.2020 roku i było przeznaczone dla diagnostów laboratoryjnych. W szkoleniu wzięło udział 37 osób. Szkolenie zostało ocenione na podobnym poziomie jak w latach poprzednich, w 5-stopniowej skali za wartość merytoryczną wykładów przyznano średnio ponad 4,89 punktów oraz średnio ponad 4,67 punktów za organizację szkoleń.

Jednak ze względu na pojawienie się pandemii SARS-CoV-2 terminy kolejnych zaplanowanych szkoleń musiały ulec zmianie. Dynamicznie zmieniająca się sytuacja epidemiologiczna spowodowała przesuwanie terminów szkoleń stacjonarnych. Jednak wprowadzenie obostrzeń związanych z organizacją zgromadzeń (w tym szkoleń) spowodowało

Rycina 1. Zdjęcie okładki „Standard Pracy Komitetu Transfuzjologicznego”

podjęcie decyzji o przeprowadzeniu szkoleń w formie on-line. Pracownicy Instytutu przeprowadzili rozeznanie, jakie są możliwości prowadzenia szkoleń z zachowaniem formy jak najbardziej zbliżonej do szkoleń stacjonarnych. Odbyło się kilka rozmów z Wykonawcą wyłonionym w 2018 roku w celu ustalenia szczegółów zmienionej wersji szkoleń. W lipcu 2020 roku Wykonawca potwierdził możliwość przeprowadzenia szkoleń w formie on-line, jednak we wrześniu 2020 roku poinformował o rezygnacji z tego zadania i poprosił o rozwiązanie umowy.

W związku z tym na podstawie dotychczasowego rozeznania możliwości zorganizowania szkoleń on-line, pracownicy Instytutu przygotowali zapytanie ofertowe skierowane do 4 firm w sprawie organizacji szkoleń w takiej formie. Ofertę złożyły 2 firmy. Wybrano firmę oferującą korzystniejszą cenę, czyli firmę Workin. Presja czasowa oraz występowanie pandemii stanowiły największe zagrożenie dla poprawnego przeprowadzenia szkoleń.

Do zadań Instytutu należało:

- powiadomienie przewodniczących komitetów transfuzjologicznych, lekarzy odpowie-

- działnych za gospodarkę krwią, kierowników pracowni immunologii transfuzjologicznej oraz naczelnych pielęgniarek o planowanych szkoleniach;
- wstępna rejestracja uczestników i weryfikacja, czy brali udział we wcześniejszych szkoleniach, ponieważ zgodnie z zapisami Umowy, w szkoleniu można było uczestniczyć tylko raz w całym okresie realizacji Programu;
  - zgromadzenie materiałów szkoleniowych od wszystkich wykładowców;
  - przygotowanie pomocniczych materiałów szkoleniowych w formie przeznaczonej do wysłania do słuchaczy;
  - przygotowanie i przesłanie materiałów szkoleniowych oraz certyfikatów do uczestników. Do zadań Wykonawcy należało m.in:
  - przygotowanie platformy informatycznej do przeprowadzenia pięciu dwudniowych szkoleń metodami nauczania na odległość w formie wideokonferencji;
  - udostępnienie pomieszczeń do przeprowadzania szkoleń w reżimie sanitarnym w czasie trwania pandemii;
  - zapewnienie sprzętu komputerowego i oprogramowania niezbędnego do efektywnego i bezproblemowego przebiegu szkoleń w trybie on-line;
  - wykonanie wszelkich niezbędnych czynności związanych z obsługą wykładowców i uczestników szkolenia (obsługa moderatorsko-techniczna), w tym:
    - przygotowanie i monitorowanie funkcjonowania pod kątem bezpieczeństwa uczestników oraz ich danych;
    - zabezpieczenia platformy i treści szkoleniowych przed niepowołanym dostępem;
    - wsparcie w procesie rejestracji uczestników i wykładowców na platformie.
  - rejestrowanie przebiegu szkolenia;
  - udzielanie Zamawiającemu wsparcia oraz wszelkich niezbędnych informacji dotyczących realizacji usługi, a związanych z koniecznością rozliczenia szkolenia, w szczególności:
    - przygotowanie dziennika zajęć edukacyjnych i zadbanie o prawidłowe prowadzenie dokumentu;
    - przygotowanie list imiennych potwierdzających udział uczestników w poszczególnych szkoleniach;
    - przygotowanie techniczne imiennego testu zaliczeniowego i wsparcie prowadzącego podczas jego przeprowadzania oraz omawiania;
- opracowanie techniczne i przeprowadzenie anonimowej ankiety oceny szkolenia wśród uczestników szkolenia oraz przygotowanie zbiorczego podsumowania.
- Szkolenia były prowadzone w formie on-line z wykorzystaniem platformy Clickmeeting, z siedziby firmy Workin, co zapewniało dobrą jakość przekazu prezentacji, bieżące wsparcie techniczne zarówno dla uczestników szkoleń, jak i wykładowców. Pracownicy Instytutu uczestniczyli zdalnie w zajęciach w charakterze obserwatorów i osób wspierających.
- Szkolenia odbyły się w terminach:
- 29–30 października 2020 roku — szkolenie dla lekarzy;
  - 2–3 listopada 2020 roku — szkolenie dla pielęgniarek;
  - 9–10 listopada 2020 roku — szkolenie dla diagnostów;
  - 12–13 listopada 2020 roku — szkolenie dla lekarzy;
  - 30 listopada–1 grudnia 2020 roku — szkolenie dla pielęgniarek.
- W szkoleniach on-line uczestniczyło łącznie **260** osób. Materiały oraz certyfikaty uczestnictwa w szkoleniach były przesyłane uczestnikom drogą e-mailową.
- W sumie w 2020 roku w kursach stacjonarnych i on-line uczestniczyło **297** osób z terenu całej Polski, w tym **94** osoby w kursie dla lekarzy, **92** osoby w kursie dla pielęgniarek/położnych i **111** osób w kursie dla diagnostów laboratoryjnych.
- Uczestnikom zapewniono możliwość aktywnego udziału w szkoleniu on-line na wzór szkoleń stacjonarnych, tj. możliwość zabierania głosu, przekaz obrazu, dźwięku. Dodatkowo wykładowcy starali się aktywizować uczestników. Do wszystkich uczestników zostały wysłane certyfikaty i materiały szkoleniowe. Szkolenia on-line zostały wysoko ocenione. W 5-stopniowej skali za wartość merytoryczną wykładów przyznano średnio ponad **4,82** punktów oraz ponad **4,78** punktów za organizację szkoleń.

Aktualizacja oraz prowadzenie platformy e-learningowej w 2020 roku

W odniesieniu do aktualizacji zawartości platformy e-learningowej zaplanowano:

- przegląd i weryfikację wszystkich materiałów znajdujących się aktualnie na platformie;
- opracowanie nowych materiałów w postaci filmów i prezentacji, między innymi na podstawie uwag zgłaszanych podczas szkoleń stacjonarnych;
- przekazanie materiałów wykładowcom w celu autoryzacji wykładów po zmianach redaktorskich;

- opracowanie techniczne nowych materiałów;
- konsultacje wykładowców z wykonawcą dotyczące wprowadzanych zmian;
- ustalenie wersji ostatecznej materiałów przed ich nagraniem;
- nagranie nowych wykładów;
- nagranie zmodyfikowanych, zaktualizowanych materiałów umieszczonych na platformie w 2018 roku.

Praktycznie wszystkie filmy opracowane w 2018 roku wymagały modyfikacji ze względu na aktualny stan wiedzy lub ze względu na wejście w życie nowych przepisów. Sytuacja epidemiczna wymusiła także zmianę organizacji nagrań i sposobu przygotowywania materiałów edukacyjnych.

Ponadto na platformie umieszczono nowe materiały w różnych formatach (ppt, pdf, pps, mp4) zawierające rozszerzone informacje dotyczące zagadnień przedstawianych w podstawowym module szkoleniowym oraz poświęcone innym zagadnieniom związanym z transfuzjologią. Oprócz tego na platformie umieszczono informacje i link do nowej wersji „Standardu pracy Komitetu Transfuzjologicznego”.

Opublikowanie w formie elektronicznej „Standardu pracy Komitetu Transfuzjologicznego”

Opracowany w 2019 roku Standard Pracy Komitetu Transfuzjologicznego został przygotowany do publikacji w formie elektronicznej, ustalono ostateczny projekt graficzny całej publikacji oraz projekt okładki, które zgodnie z umową musiały uzyskać akceptację NCK.

W celu uzyskania jak najlepszej jakości publikacji w formie elektronicznej zdecydowano o przygotowaniu jej przez profesjonalną firmę. Standard został zamieszczony w trzech formatach (pdf, epub, mobi) na stronie internetowej Instytutu oraz platformie e-learningowej.

Podsumowanie czterech lat działalności Zakładu Transfuzjologii Instytutu Hematologii i Transfuzjologii na rzecz realizowania zadania „Optymalizacja stosowania składników krwi i produktów krwiopochodnych” w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2015–2020”

Od momentu podpisania Umowy nr NCK-F/UM/PPZ/69/2017 w dniu 18 sierpnia 2017 roku Zakład Transfuzjologii wykonał następujące działania na rzecz realizacji w/w programu:

1. W ramach szkoleń stacjonarnych i on-line zorganizowano łącznie 21 kursów, podczas których przeszkolono w sumie 919 osób z terenu całej Polski, w tym:
  - 7 kursów dla lekarzy (przeszkolono 290 osób);
  - 7 kursów dla pielęgniarek/położnych (przeszkolono 307 osób);
  - 7 kursów dla diagnostów (przeszkolono 322 osoby).

Wszyscy uczestnicy uzyskali certyfikaty ukończenia kursu.

2. Opracowano dwa wydania „Standard pracy Komitetu Transfuzjologicznego” (2017 r. i 2020 r.), który został opublikowany w trzech formatach (pdf, epub i mobi).
3. Uruchomiono ogólnodostępną platformę e-learningową dedykowaną członkom Komitetów Transfuzjologicznych, osobom bezpośrednio zaangażowanym w nadzór nad krwiolecznictwem w podmiotach leczniczych oraz wszystkim osobom uczestniczącym w procesach krwiolecznictwa. Na platformie do końca 2020 roku zarejestrowano 4439 kont użytkowników, z czego 4103 zostało potwierdzonych, a 1817 osobom wystawiono certyfikaty potwierdzające ukończenie szkolenia.

Na podstawie opinii uzyskanych z ankiet, informacji przekazywanych za pośrednictwem platformy oraz podczas ustnych rozmów z odbiorcami programu można stwierdzić, że działania spotkały się z bardzo pozytywnym odzewem. Podkreślano wysoki poziom treści merytorycznych, bardzo dobre przygotowanie oraz zaangażowanie wykładowców. Zwracano także uwagę na bardzo dobrą organizację kursów zarówno stacjonarnych, jak i w wersji on-line.

Jednym z podstawowych pytań odbiorców były zapytania o kontynuację tego działania, możliwość korzystania z platformy w kolejnych miesiącach, możliwość jej wykorzystania do szkoleń dla pielęgniarek/położnych uprawniających do wykonywania zabiegów przetaczania krwi i jej składników.

Odnutowano także fakt, że najczęściej występującymi przyczynami problemów związanych z uczestnictwem w szkoleniach prowadzonych metodami nauczania na odległość były problemy techniczne (np. niestabilne połączenie internetowe lub jego brak). Z tego powodu wskazane jest, aby szkolenia prowadzone metodami nauczania na odległość w czasie rzeczywistym były komplementarne ze szkoleniami e-learningowymi udostępnianymi metodami asynchronicznymi (platforma www.krwiolecznictwo-szkolenia.edu.pl), gdzie to uczestnik decyduje o terminie oraz tempie szkolenia, jednak nie daje to możliwości prowadzenia dyskusji w czasie rzeczywistym.

Prowadzone działania wskazują na konieczność kontynuowania akcji szkoleniowych na potrzeby krwiolecznictwa.

Piśmiennictwo

1. Antoniewicz-Papis J., Mikołowska A., Łętowska M. Realizacja zadania „Optymalizacja składników krwi i produktów krwiopochodnych”

- w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2015-2020”. Działania Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w 2017 roku – informacje pilotażowe”. *J Transf Med* 2018; 11 (1): 33–37.
2. Antoniewicz-Papis J., Mikołowska A., Sutkowski K, et al. Realizacja zadania „Optymalizacja stosowania składników krwi i produktów krwiopochodnych” w ramach programu polityki zdrowotnej pn. „Zapewnienie samowystarczalności Rzeczypospolitej Polskiej w krew i jej składniki na lata 2015–2020”. *J Transf Med.* 2019; 12(1): 13–34, doi: [10.5603/jtm.2019.0013](https://doi.org/10.5603/jtm.2019.0013).